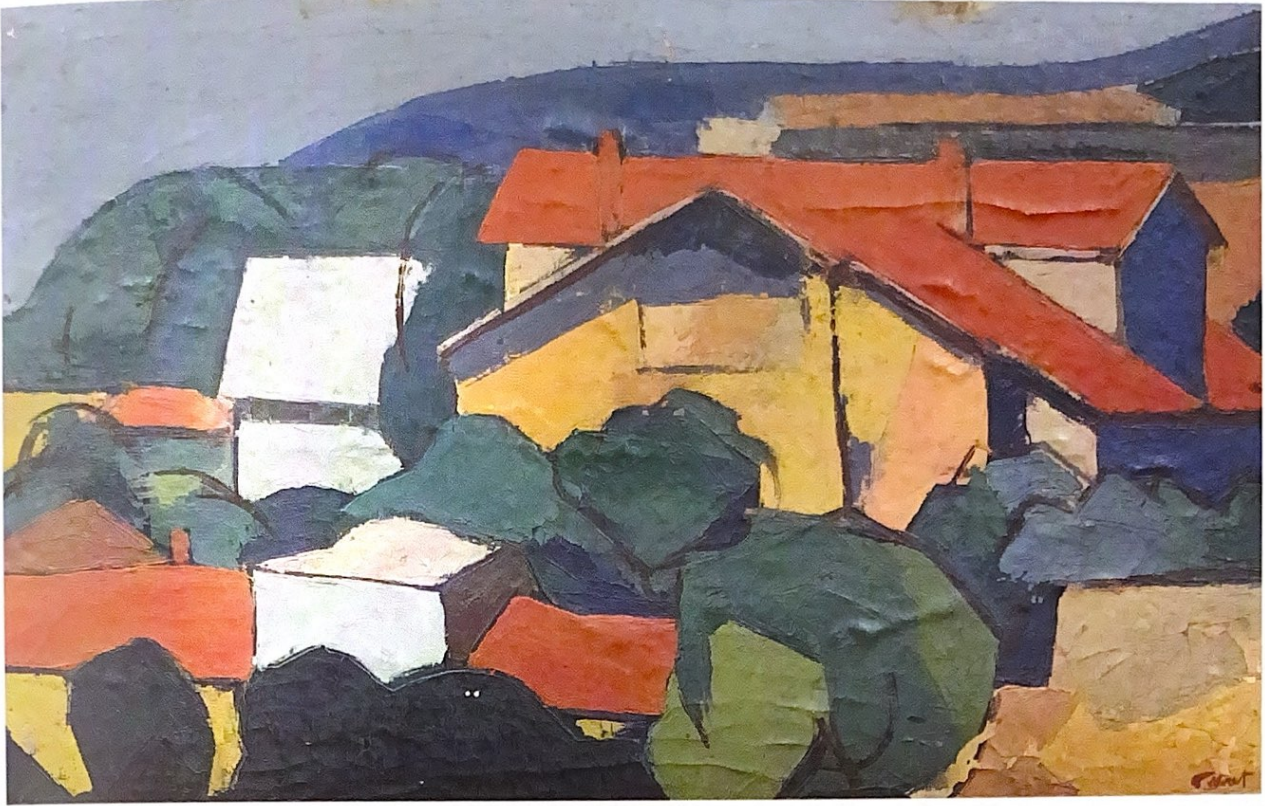

FİKRET MUALLA'LARINIZI EXPERTİZ ETTİRDİNİZ Mİ?

Fikret Mualla resimlerinin bolluğu ve son zamanlarda giderek daha da çoğalması dikkat çekici bir özellik kazanmaya başladı. Bu konuda öteden beri yapılan spekülasyonları da hesaba katarak bu sorunun aydınlanmasına yönelik bir soruşturmayı gerekli gördük. Sanat ortamından bazı görüşlere yer vererek, sorunun aydınlanmasına ve bu konuda neler yapılması gerektiğine çözümler aramaya çalıştık.

Mustafa TAVİLOĞLU

Fikret MUALLA resimleri için konuşmalar uzunca bir zamandır var. Resim piyasasında değeri arttıkça konuşmalarda bu konuda yoğunlaşıyor. Ortada Fikret MUALLA'nın eserlerinin adedi hak-

kında herhangi bir bilgi olmadığı için bu kadar çok Fikret MUALLA resmi nereden çıktıya herkes kafasını takıyor. Bence esas olan bu kadar Fikret MUALLA nereden çıktıdan ziyade, bu Fikret MUALLA nereden çıktı lafını diyebilmek daha doğru. Onun için bence çok iyi araştırılmadan, kaynağı sorulmadan, bu konuya vakit verilmeden, danışılmadan değil Fikret MUALLA eski resimlerin hiçbirinin alınmamasını salık veririm. En çok bilen en az yanlış derler. Yanılmayan yoktur, olamaz. Çok dikkatli olmak lazım.

Yahşi BARAZ

Fikret MUALLA hayatının sonuna kadar süren Paris serüveninde hiç bir galeriyle çalışmadığı ve yaptığı

resimlerin sayısı bu yüzden bilinmediği için bu eserlerin gerçekliği ya da sahteliği konusunda fikir beyan edebilmek oldukça zordur. Ancak 1967 de vefat eden sanatçının 1980 den sonra Türkiye'ye gelen eser sayısının çokluğu yönünden, bazı spekülasyonlara neden olabilecek bir problem karşısında kalındığıda bellidir. Bu yüzden Fikret MUALLA resimlerini toplayan koleksiyoncuların mutlaka "Provenance" denen ve eserin geldiği yeri belirleyen bir menşe bilgisi edinmeleri gereklidir. Hatta bu provenance meselesi, resmin geçtiği eller yönünden dört beş kademe geriye gidilebilecek bir araştırmayı da içermektedir.

Sezer TANSUĞ

Ben, Fikret MUALLA resimlerinin gerçekliği konusunda öteden beri kuşku ishar eden birisiyim. 1987 deki uluslararası çağdaş sergiler arasında Askeri müzede yer alan Oscar GHEZ koleksiyonundaki Fikret MUALLA resimlerinin özgünlüğünü vurgulamış ve elinde Fikret MUALLA resimleri bulunan kimselerin hakiki olduğu su götürmez olan bu koleksiyona dikkatlerini çekmiş ve kendi koleksiyonlarındaki Fikret MUALLA'ların gerçekliğini mutlaka tahkik etmeleri gerektiğini ima etmişim. Kanımca Fikret MUALLA üzerinde sahte ihtimalinin çok yüksek olduğu spekülasyonlarını kulak ardı etmek mümkün değildir. Ve bu konuda araştırmalar yoğunlaştırılırsa bundan sorumlu kişilere ulaşılacağı de ihtimal dahilindedir.

Nabit KABAKÇI

Piyasadaki Fikret MUALLA resimlerinin çok olmasının en büyük nedeni ressamın yaşarken çok üretmiş olmasıdır. Öyle ki, içki almak için girdiği barlarda resim yapmıştır. Bundan dolayı, Fikret MUALLA'nın bir çok kişide çok sayıda resmi oluşmuştur. Fiyatların şu ara yükselmesiyle birlikte koleksiyonerlerde satma eğilimi belirmiş ve bu nedenle piyasaya bol miktarda Fikret MUALLA resmi ortaya çıkmıştır.

Besi CECAN

Hiç Fikret MUALLA sergileri beni ilgilendirmiyor. Bu düşünce Fikret MUALLA resimlerini beğenmemden değil. Fikret MUALLA Türk sanat tarihinde yeri olan bir sanatçıdır. Koleksiyonuma almayı düşünmüyorum. Ben sanat eserini yaşayan sanatçıdan heyecan duyarak, seyerek, olayı yaşayarak almayı seviyorum. Ayrıca Türkiye'de henüz oturmuş bir expertiz kurumu da yok.

Gülner ÖNAY

Bu konuda bir fikrim yok.

Faruk CİMOK

Fikret MUALLA resimleri için alıcılara söyleyecek

fazla bir lafım yok. Fikret MUALLA ticareti koleksiyonerler arasında arabesk bir düzen içinde yürümektedir. Bu ticari olayda güvence, satıcıların şöreteti, artı resimlerin çıkışıyla ilgili gösterilen dış kaynaklardır (Resim arkasındaki anlamsız numaralar ve yabancı dildeki yazılar, gümrük mühürleri, kağıt markaları vs.) Bu ticari olay alıcıların allaha dua etmekten başka hiç bir seçeneğinin olmadığını göstermektedir.

Yalçın SADAK

Son iki yıldır piyasaya çok sayıda Fikret MUALLA sürülüyor. Geçmişte yaşanan birkaç tatsız olay gözönüne alındığında kimi çevrelerin bu sürümü kuşkuyla karşılamasına şaşmamak gerekir. Artık bir aşamanın eşiğine gelmiş durumdayız. Güvenli bir yatırım için kendi beğenisinin yeterli olamayacağını bilmelidir alıcı. Hele Fikret MUALLA söz konusu olunca çok dikkatli olunmalı. Üslubunun takliti çok elverişli oluşu ve yapıtlarının sayısal bir dökümünün saptanıp, belgelenmemiş olması onu, yatırım açısından en riskli sanatçılar sınıfına sokuyor. Yapılması gereken öncelikle, danışmansız yatırım yapma naifliğinden vazgeçmek. Buna ek olarak sağlam referanslar talep etmek ve olanaklıysa expertiz yaptırmak. Bir sanatçının sıradan işlerinin nitelikli işlerine göre daha fazla pirim yapmasının da önu ancak böyle alınabilir. Bizim alıcımız henüz bu bilince erişmiş değil. Yabancı olduğu sularda kılavuzsuz seyretmekteki inadı, onu trajik dene-

yimlere sürüklüyor şimdilik. Bu gidişte de keramet var bence, aldandıkça aklı başına gelir.

Raffi PORTAKAL

Danışmak lazım. Öncelikle kendi gözüm ve görüşüm önemli. Sonra da bu konuda Ferit EDGÜ'ye danışıyoruz.

Maçka Mezat Antikacılık A.Ş.

Maçka Mezat Antikacılık A.Ş. olarak, salt expertiz veya müzayedelerimizde değerlendirilmek üzere gelen esere yaklaşımımız aynıdır. Her konudaki eksperlere, müzelere danışır, nitelik, kondisyon ve parasal değerleri açısından kanaatlerini alırsınız. Bu hizmeti verirken eserin müzayedeye girmesi gibi bir koşul ortaya sürülmez. Ücretsiz olarak yaparsınız. Müzayedeye girmesi arzu edilirse, satılabilir ilk fiatı üzerinden sigorta edilmek sureti ile kabulünü yaparsınız.

Bu eserler için eksperlerin yanı sıra menşei ile ilgili bilgilerde değerlendirmemizi yönlendiren en önemli unsurdur. Uygulamamız tablo, hat, gümüş, heykel, halı, mücevher, seramik, tombak tüm eserler için aynıdır. Konu bir Fikret MUALLA tablosu ise, eksper kanaati aynı şekilde önemlidir. Tablonun menşei araştırılır. Muhakkak bu konuda otorite olan Sayın Ferit EDGÜ bey'e danışılır. Ayrıca bir sayın

Abidin DINO, sayın Hıfzı TOPUZ, ekspertizinden geçmiş ise çok teşvik edici olur. Fikret MUALLA, yaptığımız araştırmaya göre çok üretken bir sanatçı idi, daha pek çok eseri ile karşılaşabiliriz. Bugün Avrupa'daki ciddi müzayede kuruluşlarının müzayecilerine katılan MUALLA'lar, kanaatimizce yükselen bir çizgi izleyerek önemli koleksiyonlarda yerlerini bulacaklardır.

Can HAS

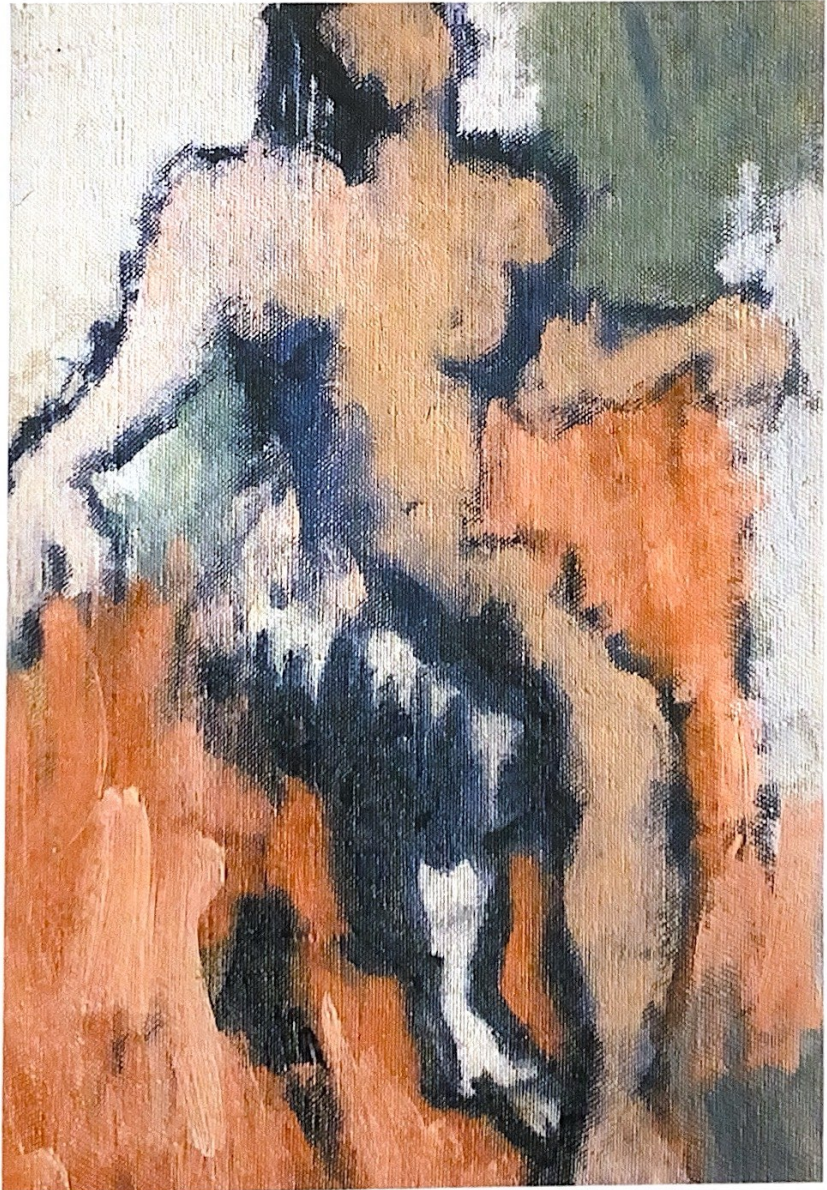
Bence Fikret MUALLA expertizi yapılacak en zor resamlardan birisi. Çünkü uzun süre Paris'te yaşadığı, Mme. Angles'in himayesinde resimler yaptığı ve bu resimlerin çoğunun ondan alındığı söyleniyor. Fakat hiç kimse gerçek anlamda Mme. Angles'e gidip Fikret MUALLA'nın bu kadar çok resim yapmadığını ve bunları genellikle ne yaptığını araştırmıyorlar. Bu araştırma Fransa'da geniş bir biçimde yapılması lazım. Ortaya çıkacak sonuç hem galericiler açısından, hemde koleksiyonerler açısından iyi netice verir kanısındayım.

ANTİK A.Ş.

Sanat eserleri piyasasında değerleri artan ve her geçen gün ilgili ve heveslisi çoğalan eserlerin sahtelerinin yapıldığına tarihin her döneminde rastlanmıştır; bugün de bu olay gerçek bir olgu olarak gündemde bulunuyor. Bilinçli olarak çalışan, güvenilir eksper kadrolarına sahip sanat galerileri ve müzayede organizasyonu kuruluşlarının sahte tablo satmaları mümkün olamaz. Çünkü, bu tür kuruluşlar, isimlerine gölge düşmesini engellemek amacıyla çok etkin bir otokontrol sistemini uygulamak zorundalar. Bu sistemin etkinliği nedeniyle, sahte tablo işini yürütenler, son yıllarda mallarına pazar bulamamakta ve ellerindekileri yurt dışına taşımaktalar. Bu yöneliş; Fransa, İngiltere, Yunanistan ve İsrail'e doğru bu sahte tablo akımı yaratmıştır. Bilinçsizce alım yapanlar, bu tür taklitleri, bedava bulmuş gibi alarak seviniyorlar ve övünüyorlar. Antik A.Ş. olarak bir garanti yüklemine biçiminde verdiğimiz gerçeklik sertifikaları, müzayedelerdeki tablo satışlarına hareket getirmiştir. Resim koleksiyoncuları yönünden bakıldığında, en önemli nokta; tablonun nereden alındığıdır. Müzayede kataloglarımızda; sanatçının biyografisi dahil olmak üzere, elden geldikince ayrıntılı bilgi vermeye çalışıyoruz.

Günümüzde Türk Resim Sanatı örneklerinin fiyatları halâ çok ucuz düzeydedir. Eğer mantıklı bir fiyat artışı oluşmıyorsa, bunun nedeni, galericilerin konuya gereken özeni göstermemiş olmalarıdır. Toplumu, sanat severlerin ve uzman eksperlerin beğenisini kazanmış eserlerin layık oldukları değere ulaşamaması, ancak, "eşyanın tabiatına aykırı" deyimiyle açıklanabilir. Sanat Galerileri, devlet desteği sağlayarak tarafsız eksperler yardımıyla, gerekirse tablo sahibinden ekspertiz ücreti talep ederek "garanti sertifikası" verebilmeleri ve bu sorumluluğu yüklenerek bulunmaları gereken saygın katlara ulaşmalıdırlar.

Uzman olarak nitelenen kişilerin bir tek sözcüğü, bir tabloyu yüceltmeye ya da yerin dibine batırmaya yetmemelidir. Ekspertiz münferit değil heyet biçiminde örgütlenmelidir. Ne acıdır ki, bugün 20-30

tablo sahibi olabilmis ya da birkaç reproduksiyon incelemiş bir kişi, eksper olarak kabul edilebiliyor.

Dünya çapında resim eksperleri, sadece birkaç ressam ya da belirli ekoller üzerinde görüş belirtebilirler. Bu düzeye gelebilmek için de, yıllarını vermiş; okumuş, araştırmış, işin peşinden koşmuş ve yorulmuş olmaları gerekir. Tuvali, tuşeyi, stili, imzayı tam anlamıyla incelemeden; kısa bir göz

atışla kararlarını açıklayan ve eksper diye geçinenlerin itibar gördüğü günümüz ortamında Türk Resim Sanatı ve onun emekçileri olan birçok yetenekli sanatçının değer kazanması zor olacaktır.

Yaptığımız soruşturmaya Galerici, Müzayede kurumlarının yöneticileri, Koleksiyoner, Res-

toratör ve Sanat eleştirmenleri tarafından verilen yanıtlar Fikret MUALLA resimleriyle ilgili spekülasyonların pek de yabana atılamıyacağını, dolayısıyla Fikret MUALLA resimleriyle ilgili sorularla ekspertiz ve provenance gibi kaynak araştırmalarının gerekliliğini ortaya koyuyor. Yeni bir disipline yol açması dileğinde bulunduğumuz bu yaklaşımlar resim piyasasının genel sağlığı açısından da değerlendirilebilir.

